

adorgué», Pascual-Tirado (BSCC II, 378); «el seu *cabot* d'infant entremaliat ---» («Doctor Argos», «El Camí», 27-1-1934), «pieza complementaria de la *caixa* que se aplica sólo a ciertas piezas que sobresalen ---», *Vocab. Cerám. Manises*, Almela, BSCC, p. 376; també alt-aragonès, allí per a 'cim, capdamunt' (*El Cabot del Puerto*, Bielsa, 1965), a Benasc en aquest sentit *cabiró(n)* 'cim d'un arbre' («mira una torlla ['merla'] al *cabirón* de ixo abre», Ferraz, 102), 'último trozo del árbol, el que comprende la copa' («ta fé(r) foc ha tallau el *cabirón* del abre», ib., p. 35); *cabetejar*.

Cabut val., tort. 'de cap gran' [Pascual-Tirado] i més sovint 'tossut' (MGadea, *T. del Xè* I, 243) sovint amb el doble sentit, com en el sobrenom tòpic *Els Cabuts de Xaló* (entre Dènia i Alcoi), com mostra la vella cobla local «jo sóc fill de Benigembla, / batejat en *Eixaló*: / el cap em pesa una aròva / y els ginolls, un quarteró» (ibid. I, 63); el *Cabut* sobrenom d'un vell propietari alacantí (d'on *Cal Cabut*, 1963); «no vull, no vull! Safanòria també! —*Cabut* com t'agüelo Mela seràs, sunyeteret!», Guinot, *EscCastell.*, 79; d'on 'capgròs, larva de granota' (Serra de Cald., 1962). Amb base semàntica semblant: mall. *cabolla* 'beneit, estúpid' (BDLC IV, 343), *cabollenc* 'fraudent' (BDLC XII, 107).

Cabossa acaba derivant també cap aquest significat, sigui en el primitiu, sigui en l'adj. derivat *cabossut*, que és «tenaç, caparrut» a Gandesa (*AlcM*) i el Mataranya, si bé a la Codonyera (on se senten catalans, encara que ho neguin els aragonesos i els seus partidaris locals) anomenen **kaborθút* els nobles ciutadans d'Aragó (em diu AQuintana, 1973): on hi ha encara amb *torçut* (sentit com a variant de *tossut* i de *terc*). *Cabossa* és mot del cat. occid. i maestr., per a 'porra, bulb o gros cap d'un objecte': «cabota, cast. cachiporra», maestr. (GaGirona, 106), *kabósa* 'poncella' a la vall de Cardós (Tavascan, 1934), mot que continua, en tota l'amplada del gascó pirinenc, per a la cabèça d'all i objectes semblants, des d'Ossau fins a Aran, Batmala (*kabóbo*), i extrem oriental del Cose-rans (Rohlf, *Le Gc.*, 393), i poc o molt fins a la costa llenguadociana (Pezenàs *cabòsso* f. «gousse [d'ail, de maïs]» (Mâzuc), derivat format sobre el radical de *cap*, *cab-*, amb el sufix *-ossa* (cf. *pirrossa*, *terròs*, *bigòs*, *talòs*, *Besòs*, etc.), o bé simplement encreua-ment de *cabèça* amb *cabota*; ³ *cabossetes* (planta).

Cabota 'bulb o cap voluminos d'una planta' [1249]: «carga de *cabotes* de safrà» (reva de Cotlliure, a. 1249, RLR IV, 250); ⁴ nom d'alguna part del cos humà, comparable a alguna mena de cap gros [c. 1500, i cf. el derivat *cabotejar*, infra, des de 1400]; ⁵ «extrem més ample d'un clau» [1372, Dicc. de Jaume Marc; sentit literal en el *Procés de les Olivres*, supra], que és avui l'acc. generalitzada a tot el territori lingüístic, des del val. i bal. fins al Pirineu occidental (Àreu i Tor de V. Ferrera, 1932-3). *Cabotejar* 'mourre molt el cap, fer-hi senyals' [princ. S. xv]: «entre lo falcó --- qui és mort de fam; que lo senyor lo cride: —*hu-hoo!*—, tantost ve; mas si és sadoll —ara iré— *cabotege*, e no-s mou; e què fa lo senyor?»

pren lo bastó e mate'l», St. VicentF. (*Serm.* II, 43.14); «arrunçà-l nas / *cabotejant*, / e morrejant: / ab gran menyspreu, / donà-hi del peu, / vestir no-u vol: / diu que du dol», JRoig (*Spill*, 1975), 'mourre molt el cap com fan els jueus en dir certes oracions' [S. XVI, DAg.]; *caboteig*. *Cabotada* «cabezada: *pega't de cabotades contra la paret*», val. (Sanelo, f° 42r). *Caboter* potser 'estúpid', 'tossut' (mot antiq. a Mall., on l'ha transmès la vella rondallística popular, amb sign. bor-ròs, i substituït allí pel sinònim *cabotenc*), *caboters* sobrenom tradicional en el Pallars de la gent d'Aidí (Pol, Àneu, 31); *encabotar-se* 'refugiar-se un colom de colomaire en els tats d'un arbre' (Dènia, 1963); *escabotar* 'escapçar' b.-empord.⁶

¹⁵ *Cabot* 'gobi peix marí de gros caparròt' [1518] «*cabots* --- se vena a dotze diners», doc. mall de 1518 (BSAL, XXII, 252) nom sobretot mallorquí i menorquí («a la mar regna un *cabot*, / a la terra una formiga, / i a l'aire un borinot, / animals de mala vida», cobla Camps Merc., *Folkl. Men.* II, 118; amb variant on *daufi* substituïx *cabot*), però en aquest sentit a Mall. s'aplica també a d'altres espècies animals,⁷ com també en el Continent —tort. i oc. *cabot* 'capgròs'; «cullerot»; Aràbia, *MiscFolkl.*, 164; Sainéan (*BhZRPb.* X, 125)—; tanmateix el sentit més estès és l'oc. i cat. de 'gobi', oc. sept. (> fr.) *chabot*, aran. *cabòs* 'peix dels estanyes'. Ens preguntem si **gaputa* peix conegut en el riu d'Albaida (Giner, 1935) no és simplement un *qapot* mossarab=*cabot*, però arabitzat, cf. infra *gaburro*.

Cabotatge [1868, SLiCosta; Ruyra, *Pinya de Rosa*], pres del fr. *cabotage* [1707], d'etimologia controvertida, però de tota manera derivat en francès de *caboter* 'dedicar-se al comerç i navegació de cabotatge' [1690], ço que fa el *caboteur* 'vaixell de cabotatge' [1542]: d'aquell es manllevaren també l'it. *cabotaggio* i el cast. *cabotaje* [c. 1800]: sembla que *caboter* es va derivar en francès d'un antiquat *cabo* (1614, 1638), que en aquell temps s'usava, manllevat del port. i cast. *cabo* 'cap en una costa', en el sentit de 'costejar al llarg dels caps d'una costa'; cf. Schmidt, *BhZRPb.* LIV, 119, 128-9; Schiaffini, *Momenti di Storia d. L. It.* II, 112; Spitzer, *ZRPb.* XLVI, 594; XLVIII, 98; DCEC I, 560a.

⁴⁵ *Cabal* [doc. cerdà de 1067; i molts textos literaris del S. XIII, etc.]: «si ad praedicta Rengardis venia en talent que se steges per so *chaball* ad una part, que tengess Rengardis praedicta la medietad de les dominicatures» en una escriptura de Cerdanya, de 1067 (Marca, *Ma. Hisp.*, n.º 265; Alart, RLR III, 277); per *cabal* ací significa 'a part, tota sola', igual que en Llull: «viu estar dues dones qui filaven a una part, e viu-ne estar una per *cabal*», «N'Arpan e Blanquerna foren per *cabal* en la cambra de N'Arpan» (*Blanquerna*, NCL I, 153.14), i amb el sentit de 'solament' («tenc en Judes per *cabal*», «l'enclausí per *cabal*») en les *VidesR* [i altres exs. que citem en el gloss. d'aquestes I, 94], i en els *Usatges*, 199, i en doc. ross. de 1295: «si un mercader, per son *cabal*, vesia o mercadejava alcuna mercaderia, corater no entre ni venga en aquel loch